

Obsah

O autorech	9
Seznam nejdůležitějších právních předpisů, na které je v publikaci odkazováno	10
1. Úvod	11
2. Pracovní lékařství a jeho praktický význam	13
2.1 Pracovní lékařství, definice a historie	13
2.2 Pracovní lékařství v mezinárodním kontextu	17
2.3 Znalost pracovního lékařství – záruka kvality poskytovaných služeb	22
2.4 Pracovní lékařství, globalizovaná tržní ekonomika a stárnutí pracovní populace	23
2.5 Kritické hodnocení současné právní úpravy z medicínského hlediska	25
3. Právní úprava	30
3.1 Mezinárodní normy	30
3.2 Vnitrostátní právní předpisy	34
3.3 Počítání času a lhůty	42
3.4 Přehled věcných změn právní úpravy provedených novelami v roce 2017	46
3.4.1 V zákoně č. 373/2011 Sb. (§ 41 až § 69) a v zákoníku práce s účinností od 1. listopadu 2017	46
3.4.2 Ve vyhlášce o pracovnělékařských službách (č. 79/2013 Sb.), provedených vyhláškou č. 436/2017 Sb. s účinností od 15. prosince 2017	49
4. Obecný zákon o zdravotních službách	54
4.1 Oprávnění k poskytování zdravotních služeb (poskytovatel)	54
4.2 Právo zvolit si poskytovatele a jeho vyloučení u pracovnělékařských služeb	55
4.3 Některá práva a povinnosti poskytovatele	57
4.4 Zdravotnická dokumentace	60

4.4.1	Obecná pravidla	60
4.4.2	Výpis ze zdravotnické dokumentace	65
4.4.3	Vyžádání dalších zdravotních služeb	67
4.4.4	Předání dokumentace při změně poskytovatele pracovnílékařské služby nebo jeho úmrtí	67
5.	Pracovnílékařské služby	70
5.1	Obsah	70
5.1.1	Obecně	70
5.1.2	Poradenství	73
5.1.3	Dohled	75
5.1.4	Dokumentace	76
5.1.5	Časové normativy	77
5.2	Zajištění pracovnílékařských služeb	80
5.2.1	Smlouva s poskytovatelem	81
5.2.2	Vysílání zaměstnanců k registrujícím poskytovatelům	85
5.2.3	Zajištění vlastními zaměstnanci	87
5.2.4	Služby pro agenturní zaměstnance	89
5.2.5	Pověřený poskytovatel	91
5.2.6	Vydávání lékařských posudků, jestliže zaměstnavatel nemá poskytovatele pracovnílékařských služeb	93
5.3	Povinnosti zaměstnavatele a zaměstnance	94
5.3.1	Povinnosti zaměstnavatele	94
5.3.2	Povinnosti zaměstnance	96
5.4	Povinnosti a práva poskytovatele pracovnílékařských služeb	98
5.5	Financování, daňové souvislosti	100
6.	Zvláštní právní úprava	106
6.1	Přehled zvláštních právních předpisů	106
6.2	Jiné a prováděcí právní předpisy upravující podmínky zdravotní způsobilosti	108
6.3	Zaměstnanci pracující v noci	110
6.4	Mladiství	115
6.5	Řidiči motorových vozidel	116
6.5.1	Řidiči z povolání	117
6.5.2	Tzv. řidiči referenti	120

6.6	Podnikoví hasiči	123
6.7	Drážní doprava	124
6.7.1	Mezinárodní doporučení ke zdravotní způsobilosti osob v železniční dopravě	124
6.7.2	Zdravotní způsobilost osob při provozování dráhy a drážní dopravy	126
6.8	Vedení a obsluha plavidel	132
6.9	Letecký personál	135
6.10	Zdravotničtí pracovníci	136
6.11	Osoby ve služebním poměru	137
6.11.1	Příslušníci bezpečnostních sborů	138
6.11.2	Vojáci z povolání	139
6.11.3	Zaměstnanci ve státní službě (státní zaměstnanci)	140
6.12	Radiační pracovníci	141
6.13	Zaměstnanci s právem nosit a držet zbraň	144
6.14	Profesní průkazy a způsobilost	146
7.	Kategorizace prací, rizikové práce	148
7.1	Kategorizace prací, rizikové práce, jejich evidence, měření pro účely kategorizace	148
7.2	Rizikové faktory a rizika práce	155
7.3	Kategorizace prací, jejich názvy a posuzování zdravotní způsobilosti k práci v praxi	159
8.	Pracovnílékařské prohlídky	163
8.1	Přehled	163
8.2	Žádost o provedení pracovnílékařské prohlídky	165
8.3	Základní a další vyšetření a časové normativy	167
8.4	Překážka v práci	172
8.5	Vstupní prohlídka	175
8.5.1	Vstupní prohlídka před vznikem pracovníprávního a obdobného vztahu	175
8.5.2	Vstupní prohlídka při změně práce	180

8.6	Periodická prohlídka	183
8.6.1	Obecně dané lhůty periodických prohlídek	184
8.6.2	Práce v riziku ohrožení zdraví	186
8.6.3	Periodické prohlídky v případech některých rizikových faktorů pracovních podmínek	187
8.6.4	Periodické prohlídky u dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr	189
8.6.5	Další pravidla	190
8.7	Mimořádná prohlídka	193
8.8	Výstupní prohlídka	199
8.9	Následná prohlídka	202
9.	Lékařské prohlídky u žáků a studentů	204
10.	Lékařské posudky	208
10.1	Podmínky vydávání lékařského posudku o zdravotní způsobilosti k práci	208
10.1.1	Podklady pro vydání lékařského posudku	208
10.1.2	Výpis ze zdravotnické dokumentace a potvrzení o nezměněném zdravotním stavu	208
10.1.3	Lhůta pro vydání lékařského posudku	214
10.1.4	Posouzení dalšího trvání zdravotní způsobilosti	215
10.1.5	Lhůta pro uplatnění lékařského posudku	216
10.1.6	Překážka vydání lékařského posudku	217
10.2	Obsah lékařského posudku a posudkový závěr	217
10.2.1	Obecně	217
10.2.2	Posudkové závěry lékařského posudku	219
10.3	Vyhotovení a předání	237
10.4	Právní účinky posudku	239
10.5	Platnost posudku a důsledky neplatnosti	242
10.6	Opravné prostředky vůči lékařským posudkům	244
10.6.1	Návrh na přezkoumání	244
10.6.2	Postup správního orgánu	247
10.7	Soudní řízení	249

11. Pracovněprávní důsledky pracovnělékařských prohlídek a posudků	254
11.1 Zaměstnanec bez platného lékařského posudku	254
11.2 Výpovědní důvod při nepodrobení se lékařské prohlídce	256
11.3 Věcně nebo právně vadný lékařský posudek	257
11.4 Pozbytí zdravotní způsobilosti z obecných příčin	258
11.5 Pozbytí zdravotní způsobilosti ve zvláštních případech	262
11.5.1 Pracovní úrazy a nemoci z povolání	262
11.5.2 Pozbytí zdravotní způsobilosti k práci v noci	270
11.5.3 Možnost okamžitého zrušení pracovního poměru zaměstnancem	272
11.6 Převedení na jinou práci při částečné karanténě	273
11.7 Doporučení poskytovatele pracovnělékařských služeb	274
12. Nemoc z povolání, ohrožení nemocí z povolání	275
12.1 Obecně	275
12.2 Postup uznání nemoci z povolání a ohrožení nemocí z povolání, druhy lékařských posudků	277
12.3 Pracovněprávní důsledky nemocí z povolání	285
12.4 Výskyt nemocí z povolání a ohrožení nemocí z povolání v České republice	288
13. Kontrola a sankce	295
13.1 Orgány ochrany veřejného zdraví	295
13.2 Inspekce práce	298
13.3 Překrývání působnosti	300
13.4 Přestupky poskytovatelů pracovnělékařských služeb	301
13.5 Přestupky zaměstnavatelů a poskytovatelů pracovnělékařských služeb podle zákona o nemocenském pojištění	303

14. Přílohy	304
14.1 Vyhláška č. 79/2013 Sb.	304
14.2 Přehled lhůt periodických/pravidelných pracovnílékařských prohlídek	411
14.3 Vzor žádosti o provedení pracovnílékařské prohlídky a posouzení zdravotní způsobilosti k práci	415
14.4 Vzor lékařského posudku.....	418
14.5 Vzor záznamu o pravidelném dohledu	421
14.6 Vzor smlouvy o poskytování pracovnílékařských služeb	423
14.7 Odborné standardy Společnosti pracovního lékařství České lékařské společnosti Jana Evangelisty Purkyně.....	430
14.8 Metodický materiál Společnosti pracovního lékařství České lékařské společnosti Jana Evangelisty Purkyně	436
Shrnutí	446
Summary	447